

12.10. 1987

Behice Boran'ın ölümü üzerine özel program

-Komünist ve enternasyonalist olarak Behice Boran

- İşçi sınıfının öncülüğü konusunda Behice Boran'ın görüşleri

- Parlamenter olarak Behice Boran

- Gerçek bir demokrat olarak Behice Boran

-Barış savaşçısı olarak Behice Boran

- Aydın ve Bilim adamı olarak Behice Boran

- Kadın olarak Behice Boran

- Komünist Hareketin Birliğinin ardıcı savunucusu olarak Behice Boran

----- Behice Boran'ın ölümüne ilişkin haberler

1- Behice Boran'ın ölümü ülke çapında ve yurt dışında üzüntü yarattı.

2- X Cenazesinin törenle Türkiye'ye gideceği bildiriliyor.

3- TİP ve TKP merkezleri birer açıklama yaptılar.

4- Boran'ın ölümü muhalefet partilerinin liderleri tarafından da üzüntüyle karşılandı.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

12 Ekim 1987

TKP'nin Sesi/Bizim radyo

HABERLER

--- Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı, işçi sınıfının, Türk ve Kürt halkının değerli evladı Behice Boran'ın, geçirdiği bir kalp krizi sonucu yaşama gözlerini yumması, ülke çapında ve yurtdışında, uluslararası alanda derin üzüntü yarattı. Türkiye İşçi Partisi ve Türkiye Komünist Partisi üye ve sempatizanlar, tüm komünistler, devrimci sol güçler, ilericiler, yurtseverler, işçiler, emekçiler, aydınlar, barış ve insan hakları için mücadele eden tüm demokratlar, gençler, Behice Boran'ın ölümünden duydukları üzüntüleri dile getirerek, Boran'ın anısını yaşatacaklarını belirttiler.

--- Değerli dinleyiciler, Behice Boran'ı 11 Ekim günü sabaha karşı geçirdiği bir kalp krizi sonucu yitirdik. Behice Boran 77 yaşındaydı. Boran yoldaş daha ~~dört~~ ^{beş} gün önce, 7 Ekim günü Brüksel'de TİP ile TKP'nin birleşme sürecine ve Türkiye Birleşik Komünist Partisi'nin program tasarına ilişkin olarak gerçekleştirilen basın toplantısında TKP MK Genel Sekreteri ile birlikte, Türkiye'den ve uluslararası basından 50'ye yakın gazetecinin sorularını yanıtlamıştı.

Behice Boran, basın toplantısı öncesinde ani bir kalp rahatsızlığı geçirmiş, toplantı sırasında da ^{gazetecilerden,} salonu terketmek zorunda kalırsa bunun anlayışla karşılanmasını istemişti. ^{Ayrıca} Geçirdiği rahatsızlığa rağmen, yaklaşık iki saat süren basın toplantısında konuşmuş ve gazetecilerin yönelttiği sorulara ayrıntılı yanıtlar vermişti.

Belçika'nın başkenti Brüksel'de yaşamını yitiren
 ---/Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ın cenazesinin
 törenle Türkiye'ye gönderileceği bildiriliyor. Türkiye İşçi Partisi
 ile Türkiye Komünist Partisi'nin cenazenin Türkiye'ye gönderileceği
 gün bir tören düzenleyecekleri açıklandı.

Öte yandan Behice Boran'ın cenazesini karşılamak üzere
 ülke çapında büyük bir hazırlığın başladığı belirtiliyor.
 Ülkenizin, tüm ~~komünist~~ devrimci sol güçleri
 Türkiye ~~ülkesinin~~, (işçileri, köylü emekçileri, aydınları, gençleri
 bilimadamları, Behice Boran'a karşı son görevlerini
 ve saygınlığına stokları bildiriyor
 onun adına/yarashar biçimde yerine getirmeye hazırlanıyorlar.

--- Behice Boran yoldaşın ~~özellikle~~ vefatı üzerine Türkiye İşçi Partisi Merkez Komitesi ile Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi birer açıklama yaptılar. Türkiye işçi partisi Merkez Komitesi'nin 11 Ekim günü açıklamasında Behice Boran'ın partinin 27 yıllık mücadele tarihinin 17 yılını genel başkan olarak damgasını vurduğu özeti belirtilerek/şöyle deniyor: "Bugün bizler, partiyi dün ve bugün omuzlayanlar, onu izleyenler, ona gönül ve destek verenler, birlik için, mücadele için Boran'ın yolundan daha sıkı kenetlenip yürüyeceğiz."

Türkiye Komünist Partisi Merkez komitesi inin 11 Ekim günü açıklamasında da özeti şunlar vurgulanıyor:

"O, partimizin kurucusu Mu stafa Suphi'lerden bu yana, tüm devrim şehitlerinin safında yerini aldı. Onların kavgası, şimdi ülkemizin karanlık güçlerinin ellerinden, sömürü ve zorbalığın

boyunduruğundan kurtarılabilmesi için hepimizin kafasında, yüreğinde ve eylemindedir. Devrimci geçmişimiz, birlikçi tutumumuz, birlikçi eylemimizle devrimci bir gelecek hazırlama görevi bizi bekliyor. İki partinin birliğinin gerçekleşmesinde Boran yoldaşın inançlı ve kararlı tutumu hiçbir zaman unutulmayacak, onun yüksekte tuttuğu barış, demokrasi, sosyalizm bayrağı hep yukarıda kalacaktır."

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

--- Türkiye İşçi Partisi Merkez Komitesi ile Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi ^{daha sonra 12 Ekim tarihli ortak açıklamasında} (12 Ekim tarihli ortak açıklamasında) ^{12 Ekim 1960} "işçi sınıfımızın, Türk ve Kürt hükûkunun değerli evladı Behice ~~Boran~~ Boran yoldaşımızı, genel başkanımızı yitirdik" ^{sonrasında} dedikten sonra şunları vurguladılar:

" "Onun onurlu mücadelesi ilkeli yaşam çizgisi bugünün ve gelecek kuşakların yol göstericisi olacaktır. Türkiye İşçi Partisi ve Türkiye Komünist Partisi onunla birlikte başlayan ve tamamlanan her iki partinin TBKP olarak birleşmesi çalışmalarını en kısa zamanda ortak kongreyle noktalayacaklardır. Yine onunla birlikte çizilen TBKP'nin tarihsel görevi olan komünistleri birleştirme görevini her iki parti kararlılıkla yerine getireceklerdir. "

--- Behice Boran'ın ölümü, üç muhalefet partisinin lideri tarafından da üzüntüyle karşılandı. Sosyal Demokrat Halkçı Parti Genel Başkanı Erdal İnönü, Behice Boran'ın ölümünden duyduğu üzüntüyü dile getirerek "sosyal bilimci ve siyasetçi olarak Türkiye'ye hizmetler yapmış değerli bir insandı" dedi.

Demokratik Sol Parti Genel Başkanı Bülent Ecevit, "çok üzüldüm" derken, Doğru Yol Partisi Genel Başkanı Süleyman Demirel de "ailesine taziyetlerimi sunarım" şeklinde konuştu,

Behice boran, komünistti. Gerçek bir yurtsever, gerçek bir enter-nasyonalistti.

Behice ^Boran yoldaş, bir gazete ^{de} yayınlanan röportajında, işçi sınıfı-nın bilimi ile, marksizm ile yüksek öğrenim yıllarında tanıştığını anlatıyordu. Behice ^Boran, 1940 lı yıllarda, işçi sınıfının örgütlü politik hareketinin saflarına katıldı.

Marksi m-leninzmin, proletarya enternasyonalizminin bayrağını yükseltmek için ömrü boyunca yükseltmek için vargüçle çalıştı. yükseltme mücadelesine tüm ömrünü adadı.

İndanlarda kaldı, kovuşturmalara baskılara uğradı, yurtdışına çıkmak zorunda bırakıldı, ama her hal ve şartta, mücadele ~~bayrağı~~ bayrağını yükseklerde tuttu. Onun tok sesi, emekçi mitinglerinde, parlamento kürsüsünde, mahkeme salonlarında aynı inançla, aynı kararlılıkla gürledi. Postalara, emekçilere güven, düşmana korku verdi. Onun boyun eğmez tutumu, i direnci, kar

mücadeledeki kararlılığı, yalnızca komünistlere değil, tüm ~~devrimci~~
devrimcilere, ülkemizin tüm namuslu insanlarına örnektir.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İŞÇİ SINIFININ ÖNCÜLÜĞÜ

"Yalnız sosyalizm mücadelesi değil, demokrasi mücadelesi de ancak, işçi sınıfı, partisi eliyle mücadelenin başını çektiği, onu yönlendirdiği, demokrasi güçlerini eylem birliği yolunda toparladığı taktirde ve ölçüde başarılı olur, gereken ve amaçlanan demokrasi biçimine ulaşılır. Bundan dolayı, işçi sınıfı politik hareketinin güçlü ve etkin olması gerektirir."

D.D., Behice Boran yoldaşın TKP yurtdışı örgütleri konferansın da yaptığı konuşmada yer alan bu sözler, hala konferans delegelerinin kulaklarında çınlıyor. O, bu konuşmayı yaptığında, TKP ile TİP'in tek bir komünist partisi olarak birleşmeleri yolunda önemli adımlar atılmış bulunuyordu. ~~Komünistler~~ ^{TKP ile TİP} ~~ve demokrasi mücadelesinde işçi~~ ^{şekilli olarak bulundu}

~~sınıfının varlığı daha etkin, daha güçlü ve~~

sınıfının nasıl daha etkili bir rol oynayabileceği sorusunu ^{ve} sormuşlar, bu soruya getirdikleri yanıt taslağına da yansımışlardır. ve ~~bunun yanıtı~~ ortak program çalışmalarında da ~~vermeye çalışmışlar~~ ^{fazlasına yansımış bulunmaktadır.}
~~dir~~ ^{Konularda}

İşçi ~~hareketi~~ sınıfı, toplumdaki öncü rolüne nasıl ulaşabilir? Bu, gelişmeleri dışardan ~~hayretkex~~ ^{icmülâlele-1} seyrederek, yalnızca yorumlamakla yetinerek, sağlanabilir mi? TİP ve TİP'in ^{TİP'in} kamuoyuna da açıklanmış bulunan ^{tasarısında} ortak program taslağında bu sorulara verilmiş olan yanıt, Behice Boran'ın 1968 yılında Gün Yayınlarında çıkan "Türkiye ve Sosyalizm Sorunları" başlıklı kitabında da yer alıyor. Kitabın 161. sayfasında Behice Boran şöyle yazıyor: "İşçi sınıfı hareketi, hem demokratik hak ve hürriyetlerine sahip çıkarak, bunları karşı sınıflara kabul ettirmek, ülke politikasına, yönetimine kendi ağırlığını koymak yolunda mücadele ederek, hem de kendi sınıfı içinde tutucu, politik bakımdan bilinçsiz ve kayıtsız, hatta ters ~~gartlarmış~~

unsunlarla ,eğilimlerle mücadele ederek gelişir,örgütlenir,bilinçlenir.İşçi sınıfı,sırf işçi olduğu için,otomatik olarak öncü durumuna gelmez,bu iki yönlü mücadeleyi vere vere hem toplum ortamını,düzenini kendi yararına değiştirir,hem de kendi kendisini değiştirmiş,bilinçlenmiş olur.Bunu başardığı ölçüde de öbür emekçi sınıf ve tabakalara öncülük eder."

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TKP'nin sesi.

12. 10. 1987

Behice Boran'ın Türkiye işçi sınıfı, emekçi halkının kurtuluşu için yılmadan, yorulmadan verdiği savaşımın kısa ancak bir o kadar da yoğun bir dönemi ~~ni~~ de parlamentoda sürdürdü.

O, işçi sınıfının, emekçi halkın, yoksul köylünün, gençliğin sesiydi. 1965 yılında ^{Uygundan} TİP Milletvekili olarak girdiği Parlamentoda 4 yıl süreyle grup sözcüsü olarak konuştu. 141-142 gibi antidemokratik yasaların kalkması, ABD ile yapılan ikili kölelik anlaşmalarının ve yabancı üstlerin iptali için mücadele verdi. O ulusal bağımsızlığımızın ardıcıl savunucusuydu. Bir yandan NATO' ^{evlara karşı} ~~dan~~ ^{karşı} çıkılmasını ~~ni~~ savunurken, diğer yandan antisovyetik kampanyalara karşı sesini yükseltmesini bildi. Mecliste Kürt halkı üzerine ^{be} yapılan baskılara karşı koyan ilk odur.

O, bir işçi sözcüsünün nasıl mücadele vereceğinin örneğidir.

Parlamentoyu geniş yığınlara sosyalizmin benimsetilmesi, bağımsızlık, demokrasi için ⁵⁰⁸ ~~bu kursu ele-di~~ ^{mücadelesi} kullandı. Onunla da yetinmedi. En ücra köylere kadar gidip halkı bihinçlendirme uğraşı verdi.

~~(Behice yoldaş, emeklerin boşa gitmedi, gitmeyecektir.)~~

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Engin,12.10.1987

[O GERÇEK BİR DEMOKRATTI]

D.D.,Türkiye İşçi Partisi Merkez Komitesi'nin 11 Ekim günlü açıklamasında,Türkiye komünist hareketinin seçkin önderi Behice Boran~~xxxx~~ şu sözlerle tanıtılıyor:" Boran,gerçek bir demokrat, tam bağımsızlık için savaşıyan gerçek bir yurtseverdi."

TİP'li yoldaşlar,partimizin birçok üyesi,onun bu özelliğine ~~yasa~~ somut yaşamda,günlük yaşamda tanık olmuşlardır.O,kalemmini,kafasını ve yüreğini demokrasi davasına adanmıştı.

Yıl 1945.Behice Boran¹²/Zekeriya ve Sabiha Sertel'in yayınladıkları "TAN" ~~gazetesinde,demokrasixüzerinexyazdığı~~ gazetesinin 25 Eylül günlü sayısında demokrasi üzerine bir ~~yazıxxx~~ yazısı çıkıyor. Behice Boran bu yazısında ^{götte} şöyle diyor:

"Demokrasi,halkın ,halk tarafından ,halk için idaresidir..."

Mesele, sadece demokrasinin en umumi vasıfları meselesi değildir. Demokratik rejimlerde halkın, halk tarafından ,halk için idaresi nasıl tecelli ediyor? Böyle bir idarenin mümkün olabilmesi için gereken şartlar nelerdir? ...Bu sualleri cevaplandırmak lâzımdır..."
Behice Boran, Tan gazetesindeki ^{25 Eylül 1945 sayısındaki} yazısına daha sonra şöyle devam ediyor:
"Halbuki milletin ekseriyetinin hiç değilse muayyen bir derecede ve şekilde memleketin idaresine iştirak etmediği, memleketin gidişine istikamet vermekte müessir olmadığı ve bunları yapabilmek için söz, fikir, siyasi teşkilatlar, serbest seçim gibi siyasi-sosyal haklara ~~ix~~ malik bulunmadığı cemiyetlerde, demokrasinin ~~varlığı~~ mevcudiyetinden bahsedilemez."

Yıl 1986. Behice Boran , Türkiye Komünist Partisi Yurtdışı Örgütü Konferansında , konferans delegelerine sesleniyor:

" ..Biliyoruz ki, toplumun ihtiyacı olan demokrasi, şöyle

(veya böyle herhangi bir parlamenter demokrasi biçimi değildir. Politik ve sosyo-ekonomik sorunlara gerçekçi ve geçerli çözümler getirecek, köklü dönüşümlere girişecek, ileriye doğru gelişmelere açık bir demokrasidir. Gene biliyoruz ki, iç ve dış egemen güçler, demokratikleşme sürecinin bu tür bir demokrasi yönünde gelişmemesi ve sonunda böyle bir demokrasinin gerçekleşmemesi için ellerinden geleni esirgemeyeceklerdir. Gerçek ve kalıcı bir demokrasi yolunda ilerlemek ve ona ulaşabilmek için uzun, zorlu ve güçlü mücadeleler vermek gerekecektir. Böyle bir mücadeleye yeterince hazır mıyız? Gereğini yerine getirmek durumunda mıyız? Değilsek, nasıl hazırlanmalıyız? Neler Yapmalıyız? Bırakalım demokratları, ilericileri, solu, sosyalistleri, bizler, işçi sınıfının militanları, biz komünistler, komünistlerin örgütleri olarak bu soruyu kendimize sormak yanatını da açık yürekle ve gerçekçi olarak vermek durumundayız."

12.Ekim 1987 2'

Ahmet

Behice Boran yoldaş 77 yıllık yaşamının önemli bir bölümünü barış savaşımına adadı.0, 1950'de barış mücadelesinin ilk örgütleyicisi ve o günden bugüne kararlı ve aktif bir barış savaşçısı olarak barış mücadelesinden bir an bile geri durmadı.

1950 yılında kurulan Barışseverler Cemiyeti'nin ~~kurucusu ve~~ genel başkanı olan Behice Boran yoldaş,"Savaşa karşı barışı korumak için mücadele ancak örgütlenme ile olanaklıdır" diyor, buna inanıyordu.

Hükümetin Kore'ye asker gönderme kararı alması üzerine hemen ertesi gün Behice Boran yoldaşın kurucusu ve genel başkanı olduğu Barışseverler Cemiyeti Millet Meclisi başkanlığına bir protesto telgrafı çekiyor, ardından ^{kararla ilgili bir} ~~kararı protesto eden~~ bildirinin dağıtılmasında bizzat kendisi yer alıyordu.

Bildiride "Milli menfaatlerimize ve dünya barışının korunmasına tamamen aykırı olan bu kararı protesto ediyoruz" deniyordu.

O günden bugüne çok uzun yıllar geçti, çok şeyler değişti. Ama Behice Boran yoldaş her zaman kararlı ve militan bir barış savaşçısı olarak kaldı.

1986 yılı sonunda yapılan TKP yurtdışı örgütleri konferansında çağrılı olarak hazır bulunan Behice Boran yoldaş konferans delegele-
rine şöyle sesleniyordu: "Nükleer çağda savaş, yalnızca savaşan taraf-
ları ilgilendirmekten çıkmıştır; bütün insanlığı tehdit eden bir
tehlikeye dönüşmüştür. Savaş-barış sorununa küçük büyük bütün devlet-
leri, bütün ulusları kapsayan bir genişlikte bakmak, bu çapta çözüm
aramak zorunluluğu belirmiştir. Nükleer çağda ancak bütün devletler
ve uluslara eşit güvenlik içinde yaşama olanağı sağlayan bir barış
düzeni gerçekçi ve geçerli olur."

Behice Boran'ın aydın ve bilim adamı olarak ~~x~~ bazı yönleri:

2'

--- Behice Boran aynı zamanda ülkemizin sayılı aydınlarından ve bilim adamlarındandır. Ülkemizin yetiştirdiği seçkin bir düşünen ~~kıfayaxsaki~~ insandır.

Behice ~~x~~ Boran 1931 yılında Arnavutköy Amerikan Kız kolejinden mezun oldu.

İstanbul Üniversitesinde okudu. Bir yandan da kolejde ~~öğretmen~~ geçici öğretmen olarak dersler veriyordu. Daha sonra Manisa'da öğretmenlik yaparken, Amerika'daki Michigan Üniversitesinden ~~x~~ burs teklifi aldı. Amerika'da master yapmadan doğrudan doktora yapmak için çalışmalarına başladı.

1938 yılında ABD'de öğrenimini bitirip Türkiye'ye döndü. Dil Tarih Coğrafya Fakültesine sosyoloji doçenti olarak atandı. ~~x~~ Ek:

Behice Boran'ın aydın bir insan ve seçkin bir bilim adamı olarak ülkemiz basınına da katkıları büyüktür.

* ~~Ek~~: Üniversitede ~~öğretim~~ üyesi iken mesleğiyle ilgili yaptığı araştırmaları, incelenen yazıları aradan geçen 45 yıla karşın hala kendi alanında ~~ilk~~ ilk olmanın onurunu taşıyor. Behice Boran'ın üniversitede ~~ve~~ çevresine ve olaylara yeni bir bakış açısıyla bakılması serçeğine inanan bir kuşağın yetişmesinde payı büyük olmuştur.

1941 yılının ocak ayında, Pertev Boratav, Niyazi Berkes, Adnan Cemgil ve eşi Nevzat Hatko ile ~~birlikte~~ birlikte Yurt ve Dünya dergisini çıkarmaya başladılar. Behice Boran derginin sahibi ve yazı işleri müdürü idi.

Ardından 1942 yılında Adımlar dergisini ~~yayınlanmaya~~ yayımlanmaya başladılar. Behice Boran yine derginin sahibi ve yazı işleri müdürü idi.

Behice Boran bir bilim adamı olarak sürekli saldırılarla ve baskılarla karşılaştı. Hakkındaki ~~ilk~~ ilk soruşturma 1943 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından açıldı. ~~Yine~~ Yine 1943-1944 ~~ilk~~ yılının kış aylarında, İlim ve Cemiyet adı altında fakültede verdiği halka açık iki konferansda Sovyetler Birliği'ni övdüğü ve derslerinde aile kurumuna karşı çıktığı suçlamasıyla mahkemeye sevk edildi.

Ancak Behice Boran'ın başeğmez tutumu, bilim adamı olarak da kişiliğine yansiyordu. O bir bilim adamı olarak da aydın ve düşünen bir kafa ~~x~~ olarak da hiç bir zaman düşüncelerinden ödün vermiyordu.

Türkiye aydınlarının seçkin bir temsilci olarak, toplumsal ve sosyal yaşamımızda yerini aldı.

[Behice Boran'ın kadın olarak kimi yönleri:]

--- Dursun bebek (Müzik)

Dursun bebek yaşama hapisane duvarları arasında merhaba demişti. Anne-si Behice Boran'dı ve diğer annelere pek benzemiyordu. 1950'ler Türkiye'sinde Barışseverler Cemiyeti'nin kurucuları arasına girmiş, ~~XXXXXXXX~~ "Kore'ye asker gönderilmesin" diye Millet Meclisi'ne telgraf ~~XXXXXX~~ çekmişti. Telgrafın yanıtı 15 ay hapis yatmak olacaktı. İşte Dursun bebek de ~~xx~~ gözlerini dünyaya burada açacaktı. İlk ~~xx~~ selamını da dört duvar arasından aldı. Öyküsü M. Cevdet Anday tarafından şiirleştirilecek, Ruhi Su'nun güzel ~~xxxxxx~~ bestesi ve sesiyle dilden dile dolaşacaktı.

O günlerde Bilen Yoldaş, S. Östünel ^{Yoldaş} yardı (Fotoğraf daha sonra Savaş Yolu adlı kitabında şunları yazıyordu:

"Duymayanlar duysun." Zindana atılan Barışseverler Derneği başkanı gebedir.

Ağrılarını dört duvar arasında çekecek. Yavrusunu çimento döşemede doğuracak. Göbeğini tırnaklarıyla kesecek. Kanlı entarisiyle onu kundaklayacak. Bu yavrunun Amerikan sömürgecilerinin ağalık sürdüğü bir ülkede dünyaya geldiğini haber veren ilk bağıırışı, demir parmaklıklardan, Ankara'nın üstünden bütün Türkiye'ye yayılacak: Kahrolsun harp kundakçıları.

Evet... Behice Boran bir kadın olarak Türkiye'deki toplumsal yaşama aktif olarak katılmıştı. Behice Boran Türkiye'nin ilk kadın parti başkanıydı. Yaptığı bilimsel çalışmalarla üniversitedeki görevinde doçentliğe kadar yükselmişti. Behice Boran bir kadın olarak yazarlık yapmıştı, milletvekilliği yapmıştı. ~~Türkiye~~ Bir ana olarak, bir kadın olarak Türkiye'de aydın ve ülkesinin geleceğini düşünen kuşakların yetişmesine katkıda bulunmuştu.

Bütün bu yanlarıyla Behice Boran ~~sadece~~ ~~tüm~~ yurtsever kadınlara örnek olacaktır.

*Behice Boran aydın bir
yurtsever kadındır
kadınlarımıza*

Engin,12.10.1987

KOMÜNİST HAREKETİN BİRLİĞİNİN ARDICIL SAVUNUCUSU

21

D.D.,Türkiye İşçi Partisi Merkez Komitesi'nin 11 Eylül-Ekim günlü açıklamasında,Behice Boran yoldaş için şöyle deniyor:
"45 yıl boyunca hareketin birliğini sağlamak uğruna,işçi sınıfının davası uğruna yaşadı,mücadele etti.Son gün,son anda TİP-TKP birliğini müjdeledi."Tüm komünistlerin,işçi sınıfının başı sağolsun".

Behice Boran,TKP ile TİP'in tek bir komünist partisi olarak birleşmelerini niçin bu kadar istiyordu? TKP'nin 1986'daki yurtdışı örgütleri konferansında yaptığı konuşmasında,bunun ~~maletirgetireceğini~~ şu sözlerle ortaya koymuştu:" Birleşmenin gerçekleşmesi,gerçekten büyük tarihsel önem taşıyacaktır.Gerek Türkiye işçi sınıfı hareketine,gerekse uluslararası harekete karşı başta gelen sorumluluğumuzu yerine getirmiş olacağız.İşçi sınıfımızın politik hareketi yeni bir

bir açılım yapacak, güçlenecektir.Öncülük ve toparlayıcılık görevini işlevini daha iyi yerine getirir olacaktır."

Aynı konuyu Türkiye İşçi Partisi merkez yayın organı Çark-Başak'ın Temmuz 1987'de sayısında ele alan Behice Boran yoldaş, şunları yazmıştı:" İşçi sınıfımızın komünist hareketi,cumhuriyet döneminin ilk yıllarından beri egemen sınıfların korkulu rüyası olmuş, bu korukadan kurtulabilmek için komünist hareket üzerinde elden gelen ~~m~~ baskı ve zulüm uygulanmıştır.Ama hareket sönmemiş,bütün zorlamalara,çetin koşullara göğüs germiş,varlığını ve etkinliğini korumuştur.Şimdi de bu birleşme ile yeni bir gelişme aşamasına sıçramış ~~m~~ bulunuyor."

1987'de
Evet,D.D.,7 Ekim ~~günü~~ Brüksel'de yapılan basın toplantısı, komünist hareketin yeni bir gelişme aşamasına sıçradığını dünya kamuoyuna duyurdu.Behice Boran,rahatsız olmasına karşın,bu basın toplantısında konuştu,soruları yanıtladı.

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 11 Ekim günlü açıklamasında belirtildiği gibi, "Boran yoldaş, bizlere kavga mirası olarak birlik görevlerini bıraktı. Bu, her düzeyde yerine getirilmesi gereken bir mücadele bayrağı olarak yaşama geçecektir."

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

12.10.1987

121

~~D.D.~~, geçtiğimiz cuma günü Moskova'da, tüm dünya sendikal hareke-
tini yakından ilgilendiren bir gelişmeye tanık olundu: SBKP MK Genel
(Merkezi Brüksel'de bulunan, Türk-iz'in de üyesi olduğu,
sekreteri Mihail Gorbacov, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederas-
yonu yöneticileriyle bir görüşme yaptı. Gorbacov, görüşmenin başında
yaptığı konuşmada şöyle dedi: "Böyle bir delegasyonun burada bulunması,
barış sorunlarının, kamuoyunun, sendikalar gibi ^{en geniş} yığın örgütlerinin ka-
tılımı olmadan çözülemeyecek güçlükte sorunlar olduğunu gösteriyor.
Sizin de dünyadaki durumun sağlıklılaştırılması çabalarına katılmanız
iyi birşey. UNISK'nun silahsızlanma sorunları konusundaki resmi açıkla-
malarını okudum ve buradaki ana fikirlerin altına benim de imzayı ata-
bileceğim kanısına vardım". Daha sonra, Mihail Gorbacov, ~~anında~~

sendikalara özgü sorunlara değinmek istediğini belirtti, ancak, toplantıya katılan sendikacılar bu konunun görüşmede ele alınacağını akıllarına getirmediklerini söylediler. Bunun üzerine, Gorbaçov, sendikal alanla ilgili bazı temel konulara değinmekle yetineceğini ~~söylendi~~ belirtti ve özet olarak şunları söyledi: "Bütün ülkelerdeki sendikal çalışmaların ortak bir yanı vardır, o da emekçilerin haklarını korumak ~~xxxx~~ zorunluluğudur. Bu ^{ise} ~~de~~, sendikalar/herşeyle ilgilenen ⁱⁿ ~~xxx~~ ^{mesi} demektir. Bu, sosyalist bir ülkedeki sendikalar için de geçerlidir. Sosyalist bir ülke, emekçilerin toplum düzeninin bulunduğu ülke demektir. Ve burada, son zamanlarda, yığın örgütlerinin ve sendikaların görüşlerinin ve olanaklarının ~~son zamanlarda~~ yeterince göz önüne alınmadığını saptamak zorundayız. Bu durum ise etkisini, toplumun vaziyeti üzerinde göstermiştir.

Sendikaların toplumun politik yaşamına katılmalarının iki yanı vardır. Bunlardan birisi, sendikaların politik sorunlarla meşgul olarak, kendi görüşlerini ve çıkarlarını oluşturmalarıdır. Diğer ise, politikanın yaşama geçirilmesini denet^{leme}le hakkının bilincine varmalarıdır. Bu iki yan da yapıcıdır. Buna bir de, sendikalardan gelen eleştiri eklendiği zaman, ortaya, sendikaların ülke yönetimiyle, bütün düzeylerdeki devlet organlarının ve idari organlarının faaliyetleri ile işbirliği yapmaları konusunda bütün bir kompleks ortaya çıkıyor. Günümüzde sendikaların ~~uluslararası~~ işlevlerinin uluslararası düzeyde ortak olması, bilimsel-teknik devrimle bağlıdır. Bu, bilimsel teknik devrimin sonuçlarının farklı ülkelerin koşullarında değişik biçimlerde dönüşüme uğramalarına rağmen böyledir.

Bu konuda da, sendikalar emekçilerin çıkarlarını gözetmek zorundadırlar" ~~XXXXXXXXXX~~ UHİSK yöneticileriyle yaptığı görüşmede Mihail Gorbaçov daha sonra, değişik yönelimlere sahip olan çeşitli uluslararası sendikal örgütlerin, belirli bir aşamada, birbirleriyle iletişim konusunda bir biçim bulacaklarını umduğunu dile getirdi.

S — Mihail Gorbaçov ile, Türk-İş'in de üyesi olduğu Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu yöneticileri arasında Moskova'da yapılan görüşmede ~~xxxxxx~~ konuşmalar daha sonra bütün insanlık için diremsel önemde olan sorunlar üzerinde yoğunlaştı. UHİSK yöneticileri, milyonlarca sendika üyesi adına görüşlerini , yeryüzünün en büyük devletlerinden birine iletmeyi görev bildiklerini belirttiler ve aynı şeyleri

ABD başkanına da söylemek istediklerini, ayrıca başka devletlerin önde gelen yöneticileriyle, ~~xx~~ NATO yönetimiple ve bağlantısızlar hareketiyle de temaslar kurduklarını bildirdiler. ~~xxxx~~ Bütün UHİSK yöneticilerinin yaptıkları konuşmalarda ortak nokta olarak, silahlanma yarışından duydukları kaygı, nükleer, kimyasal ve konvansiyonel silahların konu-
sunda ve öteki güvenlik sorunlarını, bölgesel sorunları çözmek için yürütülen görüşme ve tartışmalarda olumlu noktalar ortaya çıkması dileği ~~xxxxx~~ sürekli bir şekilde kendini gösterdi. UHİSK yöneticileri, ABD ve SB yöneticilerinin görüş ve istemlerine eşit uzaklıkta kalmaya dikkat gösterdiler, ama, Mihail Gorbacov'un en son olarak yaptığı ~~xxxxxxx~~ önerileri desteklediklerini de dile getirdiler. UHİSK yöneticileri,

4- Mihail Gorbacov'la yaptıkları görüşmede, daha sonra bu görüşleri dile getirdiler: Ekonomi ile ~~xxxxxxx~~ silahsızlanma ~~xxxxxxx~~ birbirlerine karşılıklı bağlıdırlar, ~~xxxxxxxxxxxxxxx~~ sosyal gelişme için, açlığa ve hastalıklara karşı mücadele etmek için , çevre kirlenmesinin dev doğurduğu tehlikenin üstesinden gelmek için gerekli olan/kaynakları silahlanma masrafları yutuyor; güvenliğin önemli bir önkoşulu olan ulusal egemenliğe saygı gösterilmelidir; güvenliğin güvence altına alınması için kolektif çaba zorunludur; BM'in saygınlığını arttırmak çok önemlidir; silahlanma yarışı dünyayı daha güvenli kılmıyor, tersine , güvenliğini tahrib ediyor, güvenlik, çok daha az miktarda silah ve silahlı kuvvetle korunabilir; anlaşmaların denetimi için açıklık ve açık yüreklilik olağanüstü bir önem taşımaktadır; silahsızlanma süreciyle

karşılıklı güvenin güçlendirilmesi ve silahsızlanma doğrultusunda, pratikte güven sağlayıcı adımlar atılması birbirine bağlı şeylerdir. ~~##~~ Mikhail Gorbacov ile Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu yöneticileri arasında yapılan görüşme sırasında, bir sendika yöneticisi bütün savaşlarda en fazla zarar görenin hep ~~işçiler~~ emekçiler olduğunu söyledi ve şunları ekledi: ~~##~~ işçiler "Muharebe meydanlarında hayatlarını bırakmak zorunda kalanlar ve savaştan sonra da, savaş ^{ta} ~~sırasındaki~~ yıkılanların yeniden yapımının yükünü çekenler işçiler ve köylülerdir."

S → Görüşmede söz alan UHİSK yöneticileri, SB ile ABD'nin orta menzilli ve operatif-taktik roketlerin kaldırılması ile ilgili bir anlaşma imzalanması konusunda ilke anlaşmasına varmalarını onayladılar ve bunun, silahsızlanma ile ilgili diğer sorunların çözümünde bir ilk adım oluş-

turduğunu söylediler, silahtsızlanma doğrultusundaki bundan sonraki a-
 dımın nükleer stratejik saldırı silahlarının azaltılması olduğunu beki-
 lirttiler. İtalyan sendikalarının ^{başkanı} ~~temsilcisi~~, stratejik saldırı roket-
 lerinin " şeytanların en büyüğü" olarak ^{iteledi} ~~n~~ iteledi. Konuşmacılar, deniz-
 den atılan sistemlerin de unutulmaması gerektiğini belirttiler, kimya-
 sal silahların kaldırılması konusunda da bir anlaşma olması dilekleri-
 ni ^{de} ~~ile~~ getirdiler, alışlagelmiş silahların ve silahlı kuvvetlerin
 mevcudunun da makul bir ölçüye indirgenmesi gerektiğini ^{altını} ~~in~~ çizdiler,
 silahtsızlanma sürecinin Avrupa'yla sınırlı kalmaması gerektiğini, dünya-
 nın bütün kısımlarını sarması gerektiğini vurguladılar.

Üçüncü Dünya ülkelerinden sendikacılar, dünyada insanlığın yarısından
 fazlasının ^{asgari} ~~ve asgari~~ ihtiyaçlarının ~~karşılanamadığı~~ karşılanamadığı, bir milyarı

aşkın insanın ^{sefalet} ~~yoksulluk~~ içinde yaşadığı, dış borçların kanserli bir ur gibi uygarlığın devamını tehlikeye soktuğu koşullarda, kaynakların silahlanmaya ayrılmasının kabul edilemez birşey olduğunu dile getirdiler. [Mihail Gorbaçov, ^{sendikacıların} bu görüşleri çok iyi anladığını belirttikten sonra, silahsızlanmayla gelişme arasındaki bağın ~~xxxxxxxixdix~~ üzerinde özellikle durdu ve kapitalizm koşullarında çalışanları bu durumu ciddi bir şekilde değerlendirmeye davet etti. Gorbaçov sözlerini şöyle sürdürdü: "Lütfen şu sorun üzerinde düşünmeye çalışın: Militaristleşme ve "Üçüncü Dünya" ile eşitsiz değişim olmadan, yani Üçüncü dünyanın insansal ve maddi kaynaklarını sömürmeden, kapitalist sistem kendi ~~xxxx~~ insanların yaşam düzeyini güvence altına alabilir miydi? Bu sorunun üzerinden atlanamaz, çünkü bu arada zengin olan gittikçe daha zenginleşmekte,

yoksul olan da gittikçe daha yoksullaşmaktadır. Ama, bu sürecin de bir sınırı vardır ve bu sınırın aşılması silahlanma yarışından hiç de daha az tehlikeli değildir. Biz hiç de, bugün/yok olan ekonomik bağlantıların yıkılmasından yana değiliz. Biz, bu bağlantıların daha adaletli bir temelde yetkinleştirilmesinden yanayız. Kaldı ki, bölgesel anlaşmazlıkların özünü anlamamanın ve sıcak noktaların ortadan kaldırılmasının anahtarı da burdadır. ^{dünyada} Daha sonra, Mihail Gorbacov, sendikaların, silah fabrikalarının sivil üretime çevrilmesi sorunundaki tavırlarını ve silah sanayisine yaklaşımlarını takdir ettiğini belirtti ve silah sanayisinin ekonomik ilerlemenin yolunu kesen güçlü bir engel olduğunu söyledi. *Görüşme, daha sonra uluslararası durum ve SB'nin dış politikası konularını üzerinde devam etti.*

D.D., SEKP MK Genel Sekreteri Mihail Gorbacov'un UHSK yöneticileriyle yaptığı görüşmenin bir özetini dinlediniz.

Mihail Gorbacov, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu yöneticileriyle Moskova'da, SBKP MK binasında yaptığı görüşmeyi şu sözlerle kapadı: "Bu görüşmeyle buzları kırdığımız kanısındayım. Uluslararası sorunlarda UHSK ile işbirliği yapmağa hazır olduğumuzdan emin olabilirsiniz".